

Obowiązek / prawo posiadania dowodu osobistego

Dowód osobisty to dokument:

- stwierdzający tożsamość osoby
- poświadczający obywatelstwo polskie
- uprawniający do przekraczania granic państw:
 - a) członkowskich Unii Europejskiej
 - b) wchodzących w skład Europejskiego Obszaru Gospodarczego nienależących do Unii Europejskiej
 - c) niebędących stronami umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, których obywatele mogą korzystać ze swobody przepływu osób na podstawie umów zawartych przez te państwa ze Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi oraz na podstawie jednostronnych decyzji innych państw, uznających ten dokument za wystarczający do przekraczania ich granic.

Wydanie dowodu osobistego to czynność materialno – techniczna organu gminy, mająca na celu wystawienie dowodu osobistego na rzecz osoby uprawnionej lub zobowiązanej do jego posiadania oraz przekazanie go tej osobie, brak trybu odwoławczego.

Obowiązek / prawo posiadania dowodu osobistego

Każdy pełnoletni obywatel Rzeczypospolitej Polskiej zamieszkujący na jej terytorium jest obowiązany posiadać dowód osobisty.

Osoba małoletnia, będąca obywatelem Rzeczypospolitej Polskiej, ma prawo posiadać dowód osobisty.

Obywatel polski zamieszkujący poza granicami kraju ma prawo, a nie obowiązek posiadania dowodu osobistego.

W przypadku utraty obywatelstwa polskiego, posiadacz dowodu osobistego obowiązany jest niezwłocznie zwrócić dowód osobisty do organu dowolnej gminy lub placówki konsularnej Rzeczypospolitej Polskiej.

Termin ważności dowodu osobistego

- dowód osobisty wydany osobie, która nie ukończyła 5 roku życia, ważny jest przez okres 5 lat od daty jego wydania
- dowód osobisty wydany osobie, która ukończyła 5 rok życia, jest ważny przez okres 10 lat od daty wydania dowodu
- osoba zobowiązana do posiadania dowodu osobistego może złożyć samodzielnie wniosek o wydanie dowodu osobistego, jednak nie wcześniej, niż 30 dni przed datą 18 urodzin.

Uwaga: Wszystkie dowody osobiste wydane dotychczas w oparciu o poprzednio obowiązujące przepisy ustawy z dnia 10 kwietnia 1974 roku o ewidencji ludności i dowodach osobistych, zachowują ważność do czasu upływu terminów w nich zawartych lub do momentu zmiany danych zawartych w dowodzie. Zmiana danych nie dotyczy jednak zmiany adresu zameldowania. Nadal w

obrocie prawnym pozostaną dowody osobiste wydane bez oznaczenia terminu ich ważności (tzw. bezterminowe). Nie ma obowiązku wymiany tych dokumentów.

Informacje zamieszczane w dowodzie osobistym

Zgodnie z art. 12 ustawy w nowym dowodzie osobistym zamieszcza się następujące informacje:

- dane dotyczące osoby:
 - a) nazwisko
 - b) imię (imiona)
 - c) nazwisko rodowe
 - d) imiona rodziców
 - e) datę i miejsce urodzenia
 - f) płeć
 - g) wizerunek twarzy
 - h) numer PESEL
 - i) obywatelstwo
- dane dotyczące dowodu osobistego:
 - a) serię i numer dowodu osobistego
 - b) datę wydania
 - c) datę ważności
 - d) oznaczenie organu wydającego dowód osobisty

W dowodzie osobistym nie zamieszcza się adresu zameldowania jego posiadacza, ani jego podpisu.

Zrezygnowano również z umieszczania danych dotyczących wzrostu i koloru oczu posiadacza dowodu osobistego.

Osoby uprawnione i zobowiązane do złożenia wniosku o wydanie dowodu osobistego:

- osoba posiadająca pełną zdolność do czynności prawnych
- jeden z rodziców lub opiekun prawny – w przypadku składania wniosku w imieniu osoby małoletniej, której do ukończenia 18 roku życia zostało więcej niż 30 dni
- jeden z rodziców, w przypadku składania wniosku w imieniu osoby ubezwłasnowolnionej całkowicie pozostającej pod władzą rodzicielską (osoba małoletnia obowiązana do posiadania dowodu osobistego, jeżeli do ukończenia przez nią 18 roku życia pozostało nie więcej niż 30 dni).
- opiekun prawny, w przypadku składania wniosku w imieniu osoby ubezwłasnowolnionej całkowicie niepozostającej pod władzą rodzicielską
- kurator, w przypadku składania wniosku w imieniu osoby ubezwłasnowolnionej częściowo

Dodatkowym wymogiem jest, aby składanie wniosku przez rodzica, opiekuna prawnego lub kuratora w imieniu ww. osób, odbywało się w obecności tych osób, za wyjątkiem przypadku, gdy osoba ta nie ukończyła 5 roku życia.

W przypadku, gdy osoba nie może złożyć wniosku o wydanie dowodu osobistego w organie gminy - z powodu choroby, niepełnosprawności lub „innej niedającej się pokonać przeszkody”, osoba zawiadamia o tym organ gminy. W takiej sytuacji przyjęcie wniosku odbywa się w miejscu pobytu tej osoby, jeżeli pozwalają na to okoliczności, w jakich się ona znajduje.

Uwaga: w przypadku, gdy złożenie wniosku o wydanie dowodu osobistego w miejscu pobytu osoby okaże się nieuzasadnione, organ odmówi przyjęcia wniosku i pouczy o sposobie i formach złożenia wniosku o wydanie dowodu osobistego w organie gminy.

Terminy, w których należy wystąpić o wydanie dowodu osobistego

- co najmniej na 30 dni przed upływem terminu ważności dotychczasowego dowodu osobistego
- niezwłocznie - w przypadku zmiany danych zawartych w dowodzie osobistym, zmiany wizerunku twarzy posiadacza albo utraty, lub takiego uszkodzenia dowodu osobistego, który utrudnia lub uniemożliwia identyfikację jego posiadacza.

Wniosek o wydanie dowodu osobistego w postaci papierowej

- należy złożyć w siedzibie organu dowolnej gminy wypełniony i podpisany własnoręcznie przez wnioskodawcę formularz WNIOSEK O WYDANIE DOWODU OSOBISTEGO albo podpisany przez wnioskodawcę w siedzibie organu gminy formularz, wypełniony przez pracownika tego organu na podstawie podanych przez wnioskodawcę danych oraz danych zawartych w rejestrze PESEL,
- w przypadku choroby, niepełnosprawności lub innej niedającej się pokonać przeszkody, osoba ubiegająca się o wydanie dowodu osobistego powiadamia o tym fakcie organ gminy, który zapewni przyjęcie wniosku o wydanie dowodu osobistego w miejscu zamieszkania tej osoby (zob. punkt osoby uprawnione i zobowiązane do złożenia wniosku o wydanie dowodu osobistego),
- w przypadku braku możliwości złożenia przez wnioskodawcę własnoręcznego podpisu na formularzu wniosku, pracownik organu gminy zamieści adnotację o przyczynie braku podpisu.

Wymagane dokumenty

Do wniosku o wydanie dowodu osobistego składanego w formie pisemnej należy dołączyć:

- aktualną fotografię osoby, odpowiadającej wymogom zdjęcia jak do dokumentów paszportowych, tj. o wymiarach 35x45 mm, wykonaną na jednolitym jasnym tle, mającą dobrą ostrość i odwzorowującą naturalny kolor skóry, obejmującą wizerunek od wierzchołka głowy do górnej części barków, tak aby twarz zajmowała 70 – 80% fotografii, pokazującą wyraźnie oczy, zwłaszcza źrenice i przedstawiającą osobę w pozycji frontalnej, bez nakrycia głowy i okularów

- fotografia powinna być wykonana nie wcześniej niż 6 miesięcy przed dniem złożenia wniosku
- fotografia powinna zostać wykonana na papierze fotograficznym lub papierze fotograficznym przeznaczonym do drukarek
- osoba z wrodzonymi lub nabytymi wadami narządu wzroku może załączyć do wniosku fotografię przedstawiającą ją w okularach z ciemnymi szklami, wraz z orzeczeniem o niepełnosprawności osoby do 16 roku życia lub orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności osoby, która ukończyła 16 lat, z powodu wrodzonej lub nabytej wady narządu wzroku, wydane zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2008 r. Nr 14, poz. 92, z późn. zm.)
- w przypadku osoby noszącej nakrycie głowy zgodnie z zasadami swojego wyznania można załączyć fotografię przedstawiającą ją w nakryciu głowy, o ile wizerunek twarzy jest w pełni widoczny, wraz zaświadczeniem o przynależności do wspólnoty wyznaniowej zarejestrowanej w Rzeczypospolitej Polskiej
- w uzasadnionych przypadkach organ gminy może wydać dowód osobisty na wniosek, do którego została dołączona fotografia przedstawiająca osobę z zamkniętymi oczami, innym niż naturalny wyrazem twarzy lub z otwartymi ustami.

Składając wniosek o dowód dla dziecka należy przedłożyć dotychczasowy dowód osobisty lub ważny paszport dziecka, jeśli taki posiada.

Odbiór dowodu osobistego

Dowód osobisty odbiera się osobiście w organie gminy, do której został złożony wniosek o jego wydanie.

Wyjątkiem od reguły osobistego odbioru dowodu osobistego są następujące przypadki:

- dowód osobisty wydawany osobie nieposiadającej zdolności do czynności prawnych odbiera rodzic, opiekun prawny albo kurator
- dowód osobisty wydawany osobie posiadającej ograniczoną zdolność do czynności prawnych, odbiera osoba ubiegająca się o wydanie dowodu osobistego lub rodzic, opiekun prawny albo kurator
- wniosek o wydanie dowodu osobistego został przyjęty przez organ gminy w miejscu zamieszkania wnioskodawcy w związku z brakiem możliwości złożenia wniosku o wydanie tego dokumentu w siedzibie organu gminy, przy czym brak takiej możliwości powinien wynikać z choroby, niepełnosprawności lub innej niedającej się pokonać przeszkody. W opisanej sytuacji istnieje możliwość odbioru dowodu osobistego przez pełnomocnika.

Uwaga: odbiór dowodu osobistego wydanego osobie nieposiadającej zdolności do czynności prawnych lub posiadającej ograniczoną zdolność do czynności prawnych **wymaga obecności tej osoby, za wyjątkiem sytuacji, gdy osoba ta była obecna przy składaniu wniosku w siedzibie organu gminy albo nie ukończyła 5 roku życia.**

Odbiór dowodu osobistego potwierdza się wpisując datę oraz składając czytelny podpis na formularzu odbioru dowodu osobistego

Uwaga:

- jeżeli złożenie podpisu przez osobę odbierającą dowód osobisty nie jest możliwe, pracownik organu gminy zamieści adnotację o przyczynie braku podpisu na formularzu odbioru dowodu osobistego
- osoba odbierająca nowy dowód osobisty jest obowiązana przedłożyć dotychczasowy dowód osobisty, o ile nie została zgłoszona jego utrata
- przy odbiorze dowodu osobistego cudzoziemiec, który nabył obywatelstwo polskie, zwraca dokument potwierdzający legalność jego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, wydany przez właściwy organ na podstawie przepisów ustawy z dnia 12 grudnia 2013r. O cudzoziemcach, jeśli taki dokument był cudzoziemcowi wydany i nie został zwrócony po doręczeniu dokumentu potwierdzającego nabycie obywatelstwa polskiego.